

Ese de done ori in septimana: Jof-a si Dumineca; era candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei seu de patru ori in septimana.

Pretulu de prenumeratiune
pentru Austria:

pe anu intregu	3 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patriaru	2 " " "
pentru Romania si strainatate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
" diumetate de anu	6 " " "

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondenti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Ungargasse Nr. 23, unde sunt a se adrasa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea seu speditura; cate vor si nefrancate, nu se vor primi era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetiri e se facu cu pretiu scaadutu. Pretiu timbrului cate 80 cr. pent. una data, se antecipa.

Pesta, 30 aug./11 sept. 1869.

Sunt cinci sute de ani, de candu conciliulu din Constantia alu bisericeii rom. cat., cita la tribunalulu seu pre Ioane Huss, profesore de teologia la universitate din Prag'a, predicatoru scl. Era invinutu de eresia, desi densulu predicu numai in contra abuzurilor ce le facea curtea de Roma si acei incrediuti ai ei cari vindeau pentru bani iertarea de peccate. Huss tindea se restituie intru integritatea sa spiritulu din s. vangeliu, se-idee de sotiia ratiunea precum Ddiu a voitu ca acest'a se'nsotiiesca pre omu

Imperatulu Sigismundu dede lui Huss salvus conductus. Conciliulu provocu pre H se desjure nisce invetiature ce densulu neci candu nu le afirmase. Nu se supuse acestei absurditati ci remase constantu. Fu aruncatu in temnitia in mani'a parolei imperatesci. Slabanogulu imperatu, vediendu-se datu de mintiuna cu salvus conductus ce lu acordase lui Huss, nu potea de catu se bage capulu in pamentu si se rosiiesca de rusine de cate ori Huss din medicoculu calailoru sei privia catra densulu.

Conciliulu trimise pe H. la loculu de perdiare. Fu arsu de viu. Cadiu martiru ratiunei si civilisatiunei. Dupa elu veni nemtiulu Luther, pe care Rom'a nu potu pune man'a.

Cehii sunt superbi ca Huss, primulu martiru alu civilisatiunei, a fostu de nationalitate lor.

An pomenitu ca se pregatiau de lungu timpu a-i serba estimpu memori'a de cinci sute de ani. Serbarea se fini alalta-sera. Rol'a de frunte o duse Prag'a, dupa ea comun'a Husinec, loculu nascerii martirului.

Aceste doue locuri nu-su departe de olalta. Conductulu intre ele facea totusi (dupa „Corr. Slav.“) la 50,000 de insi parte ospeti straini, dar partea cea mai mare cehi, cari paresisera lucrulu ca se murga a face onore unui martiru de natiunea lor.

Cifr'a pomenita ni da o ideia despre grandeti'a intregei serbari.

Ordinea si liniscea publica nu s'a turburatu defeliu. Natiunea care scie stimata de bine pe martirii, pe eroii si traditiunile sale, nu pote peri. —

Domnulu Carolu a sositu a sera in Viena, cu suit'a s'a: maresialulu de curte, ministrulu de justitia si duoi ajutanti. Trecendu pre langa Serbi'a, reginti'a de Belgradu a trimisu pe ministrulu de resbelu ca se-lu salute. In Pest'a era vorba se-lu salute vineri demaneti'a ministrulu Eötvös, dar n'am auditu ca cineva se-lu fie vediutu pe d. ministru la curtea calei ferate, unde se oprise Domnulu pentru a lua dejunulu, si apoi plecã delocu. —

Foile straine se ocupa mai vertosu despre starea Imperatului Napoleone. Unele lu credu morbosu, altele nu pre. De aci purcedu feliurite combinatiune politice, putienu interesante, neavendu base secure, dar cari totusi merita a lua notitia de ele.

Unele pretindu a prevede ca repausandu Imperatulu Napoleone, delocu se va inaugura republica. Altele din contra, basate pe esperiintia, credu cumca form'a republicana nu e de sem'a Franciei, cari pururia numai putienu s'a potutu sustiene, deci se ascepta la o certa pentru tronul intre burboni si orleanisti.

Cei ce facu sgomotu mai putienu sunt tocm'a imperialistii. Densii credu ca a sterni o revolutiune nu este usioru, ca ar-

mat'a si proletariatu n'a avutu dile mai bune de catu sub imperiu, era clasele bogate nu s'au bucuratu neci candu de securitatisi linisce mai multa, de aceea ti'r'a va primi urcare la tronul alui Napoleone IV, ducendu reginti'a Imperates'a cu principele Napoleone, continuandu guvernulu de acum'a, dar intr'o direptiune ceva mai liberala.

Sinodalitatea bisericeii romane gr. cat.

Publicaramu in nr. trecutulu cerculariulu Parintelui metropolitu Ioane Vancia din Blasiu. E actu de importantia mare, ceea ce ne face se damu aci o modesta spressiune pareriloru nostre despre cuprinsulu lui.

Unele punte ni adusera bucuria, era altele sternira in noi nisce indoieli. Dar se vorbimu despre ele de a rondulu, si a nume mai in prima

Despre indoieli. Santia Sa metropolitulu spune ca a intreprinsu pasi la doue locuri „pentru trebuintis'a incuviintiare, si respective orientare.“ Unu locu s'a invoitu, cel'a laltu anca nu.

Dupa ce scimu ca cele lalte confesiuni, candu vor se tiena sinode, atunci in virtutea autonomiei lor au se face guvernulu numai „insciintiare,“ dar neci vorba despre a cere „incuviintiare,“ — ne induoimu ca autonomia bisericeii rom. g. c. ar fi mai angusta, va se dica noi ne induoimu ca S. Sa ar fi trebuitu se cera tocm'a „incuviintiare.“

Acest'a e relatiunea catra guvernulu. Era catra Roma neci pre atat'a nu obligu veri o despusetiune positiva si legalminte valida.

Insusi Parintele arhiepiscopu astufeliu le precep in fine aceste relatiuni, dreptu doveda elu dechiaru ca pune treb'a la cale fora a mai ascepta incuviintiarea de la loculu ce intardia. De le-ar fi preceptu totu astu-feliu din capulu loculu, sinodele s'ar fi potutu tienie de multu, si ce multe neplaceri se incunjurau!

Accentuaramu momentulu acest'a in dorinti'a ca sinodulu metropolitanu avendu-lu in vedere, se despuna: nu cumva cererea de incuviintiare se prejudece venitorului.

Ce ar mai insemna autonomia bisericeii, daca dens'a n'ar potu se tiena neci macar unu picu de sinodu fora incuviintiarea unoru persone de departe, cari defeliu nu participa la suferintiele nostre si prin urmare neci trebuintiele nu ni le cunosc de catu din audite?! — Apoi, catu de putienu le dore de noi: spune istori'a!

Alta indoieia avemu in privintia eficacitatii acelei proceduri, d'a intrebã eparchiele ca densele se-si dee parere despre agendele sinodulu.

Daca e vorba de unu sinodu metropolitanu, acest'a ca reprezentantia a intregii provincie metropolitane are totu dreptulu daca si-indegeta insusi agendele, si croiesce insusi suer'a de aptivitate, si pentru sine si pentru eparchii. Parerile eparchieloru nu potu fi dreptu cinosura congresului metropolitanu, in tocm'a precum eparchia ar respinge d'a primu demandatiuni de la cutare parochia.

Daca parerile eparchieloru au se fie numai propuneri, acestea le poteau asterne congresulu in scrisu seu cu vorb'a, fora se fie lipsa de atate scrieri de corespondentie si de atata perdere de timpu.

Diseramu in adinsu „atata perdere de timpu,“ cari n'avemu fericirea d'a fi

convinsi ca in Logosiu seu in Orade ar domni spiritulu multu de sinodalitate, deci ne tememu ca episcopii vor intardia d'a raspunde, era metropolitulu (asceptandu pre eppi) va intardia cu conchiamarea congresului; — doue intardiari, la apararea deca tocm'a n'ar impinge caus'a ad calendas graecas, totu ar potu da ansa inimiciloru sinodalitatiei se replice c'a espiratu si cea unica incuviintiare dobandita. Atunci apoi, era da capo? ar fi cercu vitiosu!

Preste acest'a, eparchiele seu (dicendu cu privintia la starea de astadi) preotii ni se impare ca n'ar trebui se prinda scire de agendele sinodulu metropolitanu mai antaiu de catu mireni. Se le scie cu totii de odata; astu-feliu se incunjura necadiulu ca unii se murga anca de a casa cu manile legate, se murga partita gat'a, pe cont'a persuasiunii reciproke si a bunei intielegeri ce astadi domnesce intre cleru si mireni.

Bucuria ni adusera acele punte din scrisorea metropolitanu, prin cari S. Sa marturesce ca tienie la sinodalitate, si ca s'a ingritu in asta privintia delocu dupa ocuparea scaunulu arhiepiscopescu.

Ni este bucuria cu atat'a mai mare, cu catu ni fece totodata si o suprinde. N'avemu datina si neci credemu de cuviintia a face pe fariseulu, de aceea se ni fie permis a da socota in sinceritate despre rondulu suprindeii nostre:

La alegerea de metropolitulu, esindu din urna numele S. Sale, noi creduramu ca de preuna cu partea cea mai mare a natiunei trebuesce se nutrimu oresi-cari temeri, si acest'a din caus'a ca nu se spera cumca din Orade ar potu esi mantuirea lui Israilu.

Intr'adeveru sunt la Orade o sema de prelati cari potu fi icona si modelu in catu pentru amorea catra ceea ce sunt ale natiunei si ale bisericeii romanesci. Dar opiniunei publice nu se deduse ansa a-lu insira si pre S. Sa intre acestia. Era celoru lalti prelati oradani, li e mai batuta si mai cunoscuta calea catra Roma de catu cea catra Blasiu, li e mai indemana unguresca de catu romanesc'a si asiè mai departe, mai totu rele stereotipe casi ale Bucovinenilor mutandu numai numirile ce sunt de mutatu.

Neci unu actu de pana acum alu Parintelui Vancia, n'a potutu se ni departa acesta temere, ma inca ni-o urcase candu cu cerculariulu despre congresulu unguiriloru.

Astadi inse vedemu c'am fostu indusi in erore, cari insusi S. Sa dechiaru apriatu cumca tienie la autonomia si la sinodalitatea bisericeii romane gr. cat. Ne bucuramu forte!

Bucuri'a nostra va fi deplina daca S. Sa, incunjurandu corespondintiele ce ar potu amenã seu tocm'a impedeca sinodulu, va tinde a se intielege numai in privintia conchiamarii, si acest'a a o face catu mai curundu.

Totu pre acesta cale Santia Ta, si vei binemerita atatu de biserica ce o pastorescei catu si de intrég'a natiune romanesc'a!

Bucuresci in 5 sept. n. —

(Poporulu, politic'a, ministeriulu, partitele, prevederi, societatea erudita)

Pre candu bietulu poporu romanu si-cauta de lucrulu seu in linisce, si daca se neodihnesce si se vaiera, o face pentru recolta cea slaba si n'ndestulitoria si pentru timpulu celu ploiosu, care par' c'ar vre se-i dispute si acesta pucina mangaiare: totu atunci clasele politiciloru si a

policastriilor, seu cum am dice a portatoriloru si a celoru portati de nasu — se agita infricosiatu, tocmai casi cum ar sta se ridica lumea din tie-tini! Nefericita acesta fluctuatiune a spiritulu de partita, menata, sbiciuita, pre cum se pare, mai multu de patima de catu de patriotismu si convictiune! Si apoi se nu aiba cineva cutediarea a fi impartialu si a recunosece seu si numai a reflecta, ca — nu tote imputatiunile ce-si facu partitele prin organele lor, sunt adeverate, sunt intemeiate!

Intre astfelu de impregiurari se ascepta, ca siedintiele corpuriloru legiutorie, cari au se se incapa mane, (dar pentru cari abiè a sositu o pre mica parte din membrii lor,) vor se fia — pre catu de pucine, pre atat'a de furtunose. Causa, nutrimentu da acestei credintie — nu numai infuriatele atacuri din partea opozitiunei, ci si mai multu — portarea ministeriului facia de partite si de cestiunile sternite prin ele. Nu mai incape indoieia ca ministeriulu este sfasiat in lantru: dar cum ar potu se si fia altfelu, candu personele ce-lu compunu, diferu intre sine in tota privintia ca ceriulu de pamentu! De miratu este numai, ca acesti diferiti omeni — cum o potura si pana acum duce impreuna. Abia esiste o cestiune de fondu si importantia, in privintia careia ei se fia toti d'o parere; si asiè — este pre naturalu, ca lumea politica d'aici, cunoscendu-i pre bine, nutresce, si cauta se nutresca banuele, ca — *cauzele de fondu, cauzele vitali ale Romaniei se decida prin straini!* De aci si-pote splica veri-cine resolutiunea, ca se nu dicemu temeritatea dlui C. A. Rosetti, cu care de unu scurtu timpu in coci in colonele organului seu „Romanulu,“ *parerea nepostenita a dlui Rosettiu actualu, ca se-si dee demisiunea insusi si se nu ascepte se fia scosu cu rusine!* Totu de aci va intielege ori-cine, candu vom dice, ca cu deschiderea camerelor tota lumea se ascepta la demisiunarea ministeriului Ghica-Cogalnicenulu, macar ca nimenea nu prevede, nici nu cuteza a ghici, ca cine are se-i ocupe loculu! si, asiè dicendu, mai nimenea nu se indoiesce, ca de buna sema are se urme unu ministeriu si mai pucinu populariu, si mai pucinu la naltimea chiamarii. Si eta, acest'a caracteriseza miserabilitatea situatiunei nostre de astadi si totu o data documenteza pesimismulu claselor politice la noi, cari inse in locu de a-si veni in ori, de a da man'a si d'a conlucra la stirpirea lui, din di in di totu mai multu lu marescu si latiescu.

Repetindu din convictiune, ca ministeriulu actualu este sfasiat in lantrulu seu, marturisimu totusi ca intr'unu punctu, in punctulu *urei Rositoru*, partitei lui Bratenu, este in cea mai completa armonia si unitate; dar tocmai acest'a i este slabitiunea cea mai mare, i este peccatulu de morte facia de poporu si de tiara. Brateanu a fostu, este, si va fi pururia — celu mai onestu fiu alu patriei, celu mai iubitu omu alu poporului, si cine lovesce intr'ensulu, nu pote conta la spriginulu popularulu! si totu sufletulu romanu, care spera n viitorulu natiunei, este convinsu, ca timpulu lui Brateanulu are se vina inca! De aci urmeza, ca este o adeverata nebulia politica, a totu isbi in Brateanulu si in partit'a lui; si pucini sunt, cari sciu se-si spice: cum de Domnitoriulu, principele Carolu, suferu acesta nebulia din partea ministeriului de facia si a organeloru lui?! — si totusi lucrulu este simplu, logicu, naturalu: Dasimani Romaniloru astadi sunt la potere in Europa; Brateanulu li este nesuferibilu; — dar necesitatea lui pentru Romania trebe se treca prin prob'a focului de astadi. —

Intre mesurile, multu comentate, restamacite si combatute ale ministeriului actualu, sunt mai vertosu doue, cari merita amintire: *un'a*, conchiamarea corpuriloru legiutorie la sesiune straordinaria fora anumirea obiectelor de desbatutu; alt'a, cerculariulu dlui Cogalnicenulu catra prefecti in caus'a ovreiloru vagabundi. Despre cea d'intaiu Vi am scrisu alta da-

ta, era in catu pentru a doua, marturisescu, ca — este ntr'adeveru curioasa.

Dlu Cogalniceanu, vrendu a scuti pe bietulu poporu romanu de impilarile rafinatiloru ovrei, veniti la noi din tote partile, li opresce locuirea si specularea prin sate, conformu legiloru si ordinatiuniloru mai vechi; dar fiindu ca diplomatia, astadi dusimana romaniloru, si-a indreptatu ochii asupra noastra si pretotindenia cauta nodu in papura pentru a ne calomniat si persecutat, si asié nu suferé tratarea ovreiloru cu asprime; deci fiindu ca nu este cu potintia a aplica contr'a loru asprimea legiloru, dlu Cogalniceanu a creidutu a face unu ce pré genialu, ordinandu, ca daca ovreii fora capetau nu vor vte se paresca satele si se se retraga, ei se se prinda si din acesti vagabundi renitenti se se infintieze in Besarabia romanésca, langa gur'a Dunarii o colonia de cate-va sate, dandu-se fiacarei familie o mica portiune de pamentu de lucratu. Atat'a totu!

Acum se vedeti alarm'a opositiuniloru, ca ministeriulu actualu vré se impamentesca pe vagabundii straini, cu calcarea constitutiunei si cu periclitarea nationalitatei romane, si mai cate tote alte! Filipicele in foile opositiunali nu se mai gata. Adeverulu e, ca mesur'a lovesce n constitutiune, alu careia art. III. dice luminatu, ca *pamentulu Romaniei nu se póte colonisá cu straini*; si in acésta privintia camerele au seicera dlui Cogalniceanu darea de séma: dar altcum, marturisimu, ca mesur'a este fórte rafinata, si nu indaru recunósce tier'a pe dlu Cogalniceanu de celu mai rafinatu barbatu politicu, carele ar fi in stare d'a seduce si pe batalcrucea. Nu potemu tiené cu organele guvernului, ca atari colonii de vagabundi ar fi de vr'unu mare folosu pentru tíera, inse ni se pare, ca *mesur'a dlui Cogalniceanu póte se aduca folosu*; pentru ca ea este calificata d'a astupa gur'a diplomatiei, a-i arunca nesipu in ochi, si totusi d'a ne mantui de ovreii vagabundi. Mesur'a este — fora indoiéla — umana, ba chiar filantropica, precum recunósce si chiar contrarii; dar ea este — dupa noi — intr'ata' nerealizabile, in catu ovreii vagabundi, tocmai pentru ca sunt ovreii vagabundi, nu vor suferi fipsarea loru la unu locu, nu se vor supune la conditiunea de agricoli, ci — séu vor fugi in lume si astfelu vom scapa de ei, séu vor coninua vagabundagiulu in tíera si astfelu vor dovedé ei insisi, ceea-ce astadi diplomatia nu va se credia, cumca adeca ei *nu sunt cetatieni si nu vor se fia cetatieni si nu vor se traiésca din munca onésta*, si atunci se vor lipsi de spriginulu diplomatiei, ce nu-lu merita si ce a li-lu mai dá, ar fi apoi una blamare. —

In fine ceva inca si despre societatea academica. Ea, prin venirea dlui N. Ionescu din Iasi, este completata, si ieri a tienutu prim'a siedintia plenaria. Intr'acést'a conformu Regulamentulu, s'a constatat mai antaiu de tote, ca dintre membrii ei lipsescu: *Baritiu, Cipariu, Cogalniceanu, Gona'ta, Hormuzachi si Munteanu* cu motive: *Alessandri, Alessandrescu Urechia si Mocioni* — fora motive; cesti din urma deci vor fi provocati a se dechiará. — Obieptulu de care se ocupa asta data societatea, este totu completarea organizatiunei sale, anume desbate in momentu Regulamentulu Delegatiunei sale si despre aministrarea averii sale; cáci — vedeti, societatea are astadi unu capitalu de 15,000 galb. in mani. In conferintiele de pan'acum'a, si parte in sectiunea filologica, s'a votatu unu proieptu de Regulamentu pentru comisiunea de *Dictiunariu*; s'au facutu dispusetiunile necesarie pentru ingagiarea literatiloru romani la acésta lucrare interesante si necesaria si la adunarea de cuvinte pentru *Glosariu* romane si pentru tiparirea acestoru opuri; dar ce este mai momentosu de catu tote, s'a alesu o comisiune de trei, custatoria anume din dnii: *Heliadu, Mas-simu si Romanu*, pentru combinarea unei *ortografie*, de carea se se servésca societatea erudita si carea apoi se tréca óresi-cumva de cea mai autorizata la Romani. In decursulu septemanei viitorie acésta comisiune are a-si presentá lucrarea sa, carea indata va fi luata in desbateré. Este vorb'a, ca se se tiená vr'o trei siedintie plenarie publice, mai vertosu pentru ascultarea discurselor de receptiune a nuiloru membri: *Cogalniceanu, Sionu si Papiu*, si pentru a satisfice curiositatei publicului cultu, dandu-i-se fiesce deslucire despre tote lucrurile societatei; fiindu ca multi sunt cari credu, ca membrii societatei, adunati aici, nu facu, de catu numai si-tragu si cheltuescu diurnele de cate doi galbini la di. Adeverulu este, ca membrii adunati lucra regulatu in tota diu'a cate 4, 5 si 6 óre, si si afara

de acést'a prin comisiuni speciale, si ca numai dupa ce lucrarile de estimpu se vor votá si esecutá, se póte dice ca *academi'a literaria a intratu in vietia*. Siedintiele academiei abiá se vor póte incheia nainte de 15/27 septemvre. —

Caransebesiu 24. augustu. v. Astadi sub presidiulu preon. prot. Nicolae Andreeviciu s'a tienutu sinodulu parohialu cu tota solenitatea, publicandu-se cu 8 dile mai nainte tienerea lui impreuna cu program'a pentru alegerea comitetului si a epitropiei parohiali. Dintre cei 485 votanti s'au aflatu unu numeru mare de facia, dara dupa alegerea membriloru comitetului si a epitropiei parohiali, prin aclamatiune, se depar-tare mai multi din biserica; la care contribuira mai vertosu animositatile unor'a dintre mireni si a unui parohu ce se vede incuragiatu a-si jucá rol'a éra si sub ierarhia serba, prin ceea ce, se produse neplaceri intre poporeni cari nu se sciú moderá si nu sciú folosi dreptulu loru in sínóde. Amesuratu numerului sufletelor aici de 2382, se aléséra pentru comitetu 25 membri, éra pentru epitropia 3. si dupa incheiare puresce o deputatiune la Ilustritatea Sa d. episcopu Ioane Popasu spre a-i esprime bucuria pentru constituirea sinodului si a-i multiamí ca unui conlucratóriu energicu intru castigarea drepturiloru astor'a in biserica si scóla, pre carea Il. Sa au binevoitu a o primi cu tota afabilitatea impartasind'o de binecuvéntarea arhierésca si urandu progresu si intielegerea fratiésca intru tote. Dom. protopresbiteru in cuventarea sa tienuta la deschiderea sinodului, enumerandu intre alte si drepturile cele frumóse castigate pentru poporu, lu provocá si sfatui la statornicia, ca nimene mai multu se nu ei rapésca din mana, ci apucandu fiecare faci'a luminarii a mana, se conlucrámu, ca amesuratu spiritului timpului de facia se naintámu totu mai multu cu bunastarea spirituale si materiala in biserica si scóla, are-tandu-ne intiepti si demni de astu felu de drepturi, si o fini cu felicitari pentru Maestatea Sa imperatulu, la care corulu intóná innulu popularu, éra adunarea irpuse in „se traiésca“ nefsarsite, sub bubuitulu tréscuriloru; dupa aceea pentru Esc. Sa Mitropolitulu si arhiepiscopulu nostru Andrei, si pentru presanti'a Sa dom. episcopu diecesanu.

In ca m scurta tumpu se ne vedemu in totu cuprinsulu metropoliei rom. constituiti spre naintarea si folosulu bisericii si a natiunei.

Giula, 26 augustu v.

Cetindu in nr. 70 unu articlu subscrisu de 10 ómeni din Giula, eramu se tacemu si se nu dicemu neci o vorba la mersiaviele ce se cuprindu in acéla, pentru ca socotiamu: ca cetindu ori cine cu atentiune articlu din nr. 67 de d. M. N. si cestu din nr. 70 de 10 insi, va poté indata cunósce ca in Giula se afla si nescari cu simiuri anticonstitutiunale; de órace inse in articlu loru, involvira si alte lucruri despre care publiculu nu are informatiuni esacte; — deórace Dneloru de la articlu de D. M. N. se abatu si descindu la personalitati; — de órace acei 10 subscrisi abusédia cu numele nóstre cutediandu a scrie sub mantéu'a comunitatii bisericesci, dóra pentru aceea ca dintre ei duoi sunt tutori, pe cari numai absolutismulu si interesulu protopopulu district. ni-i tiene pe capulu nostru; — si in fine de órace intre subscrisi sunt acei ómeni cari prin spesarea baniloru scolari sunt in criminalitate, si totusi nu se sfiescu a-si redicá graiulu in publicitate, — desi cu indignatiune intrámu in polemia cu asteliu de ómeni, — din respectu catra on. publicu alu nostru, care póte se aiba suspitiunari despre noi si despre sinodulu nostru tienutu, venimu a respunde. —

Inainte de tote trebeu se ne declarámu: cumca sinodulu nostru parohialu, care s'a tienutu dupa literile statutului organicu, desí este sistatu prin Ill. D. Eppu diecesanu, acéla legalmente a fostu tienutu, si legalu va remané pururia, nu credemu se fie acele arguminte prin care se ne póta combate cineva, din contra noi sistarea si dechiararea fora valóre a sinodului nostru o tienemu de o calcare sub pecióre a statutului organicu; éra pe dvóstre cei 10 cari vedeti si cunósceci ca statutulu este salutariu pentru toti fiii bisericii, si nu l'imbratisiatu, nu voiti a trai cu dreptulu acestu santu, de care numai a ve bucurá ve poteti, cu dorere debue se ne exprimemu cu S. Scriptura „*Poporulu carele nu scie legea, slabu este.*“ Nu vi atribuimu noi nesciintia si necunósccrea dreptulu ce l'am capetatu prin lege, aveti Dvóstra altu interesu cu D. prota; sciti Dvóstra cum spesarati banii

scolari acum sunt 2 ani ambandu pe capete indesiertu la Aradu pentru alungarea invetiatiuniloru si indesarea feciorului dlui prota de preotu in Giula, mancandu o suma insemnata din banii nostri cei cu sudóre castigati; — Dv. cei ce sunteti sub scrii ca tutori cu alti ortaei totu din acestia 10. sunteti acusatí la trib. criminalu Cott. — Dvóstra sunteti cari de 2 ani, la multele sollicitari ale nóstre — neci pana in diu'a de adi n'ati datu socóta bisericeii cu D. prota dimpreuna, si totusi tieneti funtione contra vointei poporului. Apoi spuneti nu sunt adeverate tote acestea? Mirare e dar ca voindu a ni scuturá de asteliu de tutori cum sunteti Dvóstra, voindu a esi din labirintulu desordiniloru, si a luá unu sboru mai rapede intru dirigerea trebiloru ce sunt cumulate in comunitatea nóstra, — ne-au organizatu in sinodulu parohiale?

Asertiunea Dvóstra ca cu alungarea crasnicului de la casa la casa abié s'au potutu aduná unu numeru de 52, nu e adevérata, asteliu de procedura au comisu si comite D. Protá si Dvóstra; ca nu s'au adunatu mai multi de 52, n'avemu ce face, sinodulu a fostu publicatu in biserica, cati s'au presentat au decisu si sinodulu si acum dicemu ca e legalu. — Déca sunteti intr'o asiá majoritate dupa cum ve place a ve laudá, pentru ce nu ati luat parte la acelu sinodu? V'ati temutu ca se vor luá cheile casadei? Au dóra socót'a cu carea neci acum nu sunteti gat'a? Constitutiunea bisericeii ve dóre pe Dvóstra, ast'a au fostu caus'a ca n'ati intratu in sinodulu nostru, ati cunoscutu singuri ca nu veti isbuti cu alegerea fiindu invinutu partid'a cea mare a Dvóstra! Nu ne dóre pre noi neci am precipitatu lucrulu acést'a dupa cum diceti in favórea nepotului dlui Nicóra, care fora scirea dlui Eppu si tora voia Dvóstra a venitu cu sila de Capelanu, ci ne dóre cruceii ce sunt sub manipulare si in manile cele...ale Dvóstra; nu pricepemu aceea candu diceti ca Capelanulu Ioanu Moldovanu fora scirea dlui Eppu a venitu in Giula, noi celu putienu scimu dupa cum am fostu la Dlu Eppu in vre trei ronduri in numele aloru 277. cerundulu de parocu, ca Ilustr. Sa are scire despre capelanulu de sub intrebare; candu va fi apertur'a parohiei — fiindu Dvóstre in majoritate, — nu l' alegeti si éta ca ati dobanditu. —

La acea cum a potutu dice afinele Domnului Nicóra cumca a trecutulu timpulu ordinatiuniloru, acum poporulu e stapenu, póte face cei place, pe bisericiani ei póte mutá inependu de la sfatu pana la metropolitulu, de ar fi si disu, cetiti statutulu si ve veti convinge pe deplinu cumca e asiá. Statutulu eschide absolutismulu cu tote ordinatiunile lui. — Adausulu, candu diceti ca ar fi disu acéla: ca ordinatiunile in privint'a organismului bisericescu, potu zacé inca la protopopu pana ce vor mucedu, séu Eppulu le va pune ad acta ca se nu mai véda lumina, e numai o scornitura, noi inse o dicemu si acum'a ca ne mirámu cum nu e publicatu inca statutulu organicu, care in 28 maiu s'a sanctionatu, de atunci e unu restimpu de 4 lune mai bine?

Mai departe diceti ca protopopulu nostru n'a fostu la sinodu, si presidiulu l'a ocupatu paroculu loculu, ca naturalulu presiedinte alu sinodului parohiale, asiá si este, pentru ce n'a venitu D. prota la incunoscintiea paroculu pe diu'a defipta? Noi cei mai multi l'am rogatu pe V. consistoriu ca se ni emite unu presiedinte pe diu'a celebrarii sinodului parohialu, din caus'a neimcrederii ce o avemu in D. prota; in scrisórea paroculu inse n'a fostu acéla ce diceti DV. ca n'are ce cautá protopopulu la sinodu, cautati a o ceti numai bine, si veti gasi adeverulu. Nu fiti in acelu prepusu retacitu ca ne-am temutu dóra de obstaculele DVóstre. De partidior'a de carea ne bucurámu si carea — dupa cum diceti — s'a prinsu mai deaprópe la Pasci cu o butisióra de vinu pusa in gradin'a afinelui Dlu Nicóra, daca nu veti poté documentá acést'a prin date positive si demne de crediamentu, ve dechiarámu de ómeni *scornitori*. Pre noi inca nu ni-a sedusu nimenea prin beuturi spirituóse. Dar poteti dice DVóstre asié, despre micsamintele electorali? Cá trebile comunitatii curgu reu, banii scólei se manipuléda cu scaderi, socóta nu s'a luat de 2 ani, si insepctiunea protopopulu e slaba, ne mirámu ca le aflatu si dvóstra de adevérate, dar neci ca le-ati poté trage la indoiéla, ci vreti se le incarcati pe fostulu presiedinte D. M. N. si pe paroculu D. G. V., dicendu: pentru ce n'a adusu unu rondu bunu intre noi ca ómeni invetiati? Au nu ar fi fostu bine se urmámu in anulu trecutulu suatulu D. M. N. si alu D. par. G. V. cu erigarea scólei?

Nu ar fi bine acum ca am avé scóla acomodata carea si altcum suntemu siliti a-o aduce in rondu bunu, déca voimu a-o sustiené? Nu s'a adusu decisiune spre acést'a? Nu Dvóstra ati fostu aceia cari pe sub mana umblati diu'a nóptea pentru nemicirea hotaririi? Si ce ati castigatu? Ati inglodatu poporulu intr'o detoria, dupa cum sciti si Dvóstra, maestrulu cu care s'a facutu contractu pretinde una suma de 600 fl. desdaunare. —

Nu ve lamentati Dvóstra asupra intelegintiei, singuri totu intr'acolo ati lucratu cum se ve scapati de intelegintia, ca se poteti manipulé avere bisericeii si a scólei dupa placu! dupa cum vi s'a si implinitu post'a, ati datu iute de toporu. — Pe capelanulu I. M. carele e cu sila pe capulu DVóstra, urcandu Stólele preotiesci pana la nuori, fie numai alegere de parocu vom sci cu elu ce face, dar totodata vom sci ce e de facutu si cu preotii cei neapti si necalificati pentru Giula. —

In fine diceti ca Sinodulu nostru si diu aceea causa ca l'am tienutu numai cu unu fragmentu de poporu, a debutu D. Eppu se-lu nimicésca si sistedie, peste asta vedemu ca am si trecutulu, dar de va fi si actu nou de alegere a membriloru Comitetului, ce Dvóstra n'ati avutu dreptu a cere dela D. Eppu, neci a protestá contra Sinodului tienutu, ve vom sci cerne, pana nu ve veti curati de invinuirea ce e asupra Dvóstra, nu diceti ca formámu partide neci ca sunteti invrasbiti; cáci de o parere cu Dvóstra se si voimu a fi, nu ne lasa consciintia. Obiectulu de céta ce-lu scotiti Dvóstra nu e acéla, umblati Dvóstra pentru obiectulu acéla si pe la Ministeriu de cate ori veti voi, numai cruceii nostri se nu fie periclitati; — banii cei seracesci cheltuiti striga la Ceriu! — Nicolae Berbecutiú m. p. — Dimitrie Ardeleanu m. p. — Georgie Miscutiú teneru. — Stefan Miscutiú betranu — Georgie Ardeleanu betranu. — Petru Otlocanu teneru. — Dimitrie Rusu m. p. juratu. — Mihaiu Paolceú m. p. — Pavelu Pomatiú. — Pante Mandrutseú. — Ioanu Puscasiú. — Moisie Varga. — In numele aloru 277. fii ai bisericeii din Giula.

Raportu generalu

Despre activitatea Direptiunii Asociatiunei nationale in Aradu pentru cultur'a poporului romanu, din anulu 1869.

Onorata Adunare generala!

Amesuratu §. 9. alu statutelor Asociatiunei nóstre, subacris'a Direptiune si-tiene de detorintia a asterne Onoratei Adunari generale cu tota onórea urmatoriulu:

Raportu:

In urmarea insarcinariloru primite din partea Adunarii generale din anulu trecutulu, si pe temeiulu dispositiuniloru prescrite in statute — subscris'a Direptiune sub restimpulu activitatii sale din anulu acést'a, si a nume de la Adunarea generala din anulu trecutulu pana in diu'a de astadi a tienutu preste totu 15 siedintie adeca 10 ordinarie si 5 straordinarie, a caror'a protocéle originali se alatura aici sub A., si din cari Onorat'a Adunare generala se póte convinge despre aptivitatea corepta, ce subscris'a Direptiune a potut'o desvoltá, si adeca: Direptiunea n'a fostu in stare n'data a puresce la desbateréa obieptelor, ce cadu in sfera a aptivitatii sale, si numai dupa ce protocolulu Adunarii generale s'a fostu autenticatu in 28 Noemvre 1868 a tienutu prim'a siedintia, in care a facutu dispositiunile necesarie pentru efeitura agendelor diferite dintre cari cestiunea cea mai vitala, si urginta a fostu licuidarea si incassarea pretensiuniloru Asociatiunei ce se afla in restantia din ofertele membriloru deobligati, parte din listele colectate din anii primi, parte inse de dupa dechiaratiunile formale, si obligatórie de oferte ale numerosiloru membri restanti.

Afacerea acést'a a restantielor enorme a atrasu totdeun'a atentiunea onorateloru Adunari generale de pana acum'a fiindu-cá a fostu si este una intrebare adancu taiatória in vietia Asociatiunei si a referintiloru ei materiale; dar pre catu de necesaria si de doritu a fostu aducerea in evidentiá a restantielor acestora de atate ori intonate, si discutate, — pre atat'a de mari si neevitabili au fostu dificultatile, cari le-a intimpinatu acésta Direptiune cand si de cate ori s'a fostu apucatu de acésta lucrare grea, pentru ca pe langa tote nisiuntiele Direptiunei d'a constata cu precisune si acuratétia stadiulu

apativu si evidentu precum a sumelor oferite din partea membrilor Asociatiunei, asiá si a solvirii, apoi a restantiilor, nu l'a potutu eruá din protocoalele manipulariunei introduse inca din timpul infiintarii acestei Asociatiuni, cari protocoale in parte neregulate manuduse, intru atat'a au devenitu de incurcate, si pline de coreptiuni ale sumelor transcrise din ani in ani, — in catu n'au potutu desiervi mai mult de basa catu pentru eiectarea ofertelor renoite, atatu si pentru evidinti'a restantiilor; acésta impregiurare a indemnatu pre subscris'a Direptiune conformu determinatiunei de sub nrulu 11 alu protocolului Adunarii generale din anulu trecut, a intreprinde tóte medilócele corespundietóre spre a face posibilu constatarea tuturor pretensiunilor ce le are Asociatiunea din ofertele membrilor ei, spre ce scopu pre langa sustinerea dispusetiunilor indegetate inca in anulu trecut si raportate sub nr. 10, alu raportului seu generalu aprobatu, — a aflatu de lipsa a dispune o redigere respektive compunere noua a protocoalelor mai corespundietórie, si conforme sistemii usuate la tóte aministratiunile cassale.

Cu elaborarea acestoru protocoale subscris'a Direptiune prin decisulu ei din 8/20 jul. a. c. nr. 94 sedinti'a XI. a insarcinatu notariatu pe langa incuviintierea ajutorului scripturisticiu ce s'a aretatu neingunguratu de lipsa conformu recerintieloru stabilite in §. 47 alu Regulamentului casei direptionale.

Intreprinderea acésta a si produsu efectulu doritu, si rezultatulu elaborarii protocoalelor mai desu amintite, nu numai cá póte siervi de basa a tuturor pretensiunilor Asociatiunei, ci este o evidentiá mai chiara individuala si generala din care sunt evidente ofertele, solvirea si restanti'a tuturor membrilor Asociatiunei, dupa cum s'a potutu eruá!

Nainte de tóte Direptiunea a dispusu a se culege tóte listele membrilor inscrisi din anii 1863/4, 1864/5, 1865/6, precum si cele din 1865/6, 1866/7, si 1867/8, apoi tóte declaratiunile obligatóre ale membrilor intrati in Asociatiune de la 1866 pana in diu'a de adi, pe bas'a caror'a s'a compusu protocolulu de evidentiá sub liter'a A. si s'a eiectatu obligamentulu ofertelor dupa si in róndu alfabeticu a membrilor respektivi, ceea ce se póte conchide din acestu protocoalu, éra listele si declaratiunile protocoale sunt puse in fascióra dupa numeri cronologici.

Pe temeulu acestui protocoalu sub A. si cu folosirea protocoalelor de mai nainte s'a compusu protocolulu capitalu, despre toti membrii Asociatiunei, in care sunt induse restantiile ofertelor din anii trecut, si competinti'a ofertelor anuale curinte de la 1 maiu 1868 pana inclusive 1 maiu 1869. Dup'ace'a culegendu-se tóte diurnalele perceptorilor din anii trecuti, si alte liste despre incassarea, respektive perceptiunea ofertelor incassate s'a indusu tóte positiunile solvirilor in protocolulu capitalu mai sus atinsu — dupa tabel'a sub liter'a B. compusu. Din acestu protocoalu capitalu sunt evidente sumele ofertelor, respektive obligamentulu fiesce-carui membru, apoi solvirea, si restanti'a acelor'a pana inclusive 31 augustu a. c.

Pentru orientarea mai chiara si comtarea mai evidente a sumelor oferite, a celor solvite si a celor restante s'a aretatu lips'a a se face unu estrasu din protocolulu sub B. amintitu in protocolulu alfabeticu compusu sub liter'a C. din care se póte vedé sumele oferite, respektive obligate, cele restante ale tuturor membrilor Asociatiunei.

Pe bas'a acestoru trei protocoale de nou compuse s'a facutu bilantiulu recerutu si poffitu din partea Adunarii generale din anulu trecut a carui a rezultat este aretatu mai in dataiu in protocolulu sub A. si C. atinsu, de unde se póte vedé lamuritu cumca: de la urdierea Asociatiunei si respektive in anii 1863/4, 1864/5, 1865/6 sumele ofertelor din liste facu — — — — 14,122 fl. 50 cr. cele din anii 1865/6, 1866/7, si 1867/8 — — — — 3250 „ 50 „ asiderea subscrisa prin liste facu ofertele pre temeulu declaratiunilor formale, si anume: din anii 1866/7, 1867/8, si 1868/9 facu — — — — 5194 „ 50 „ éra cele din 1868/9, 1869/70, si 1870/71 ale membrilor renoiti, si nou intrati facu — 1400 „ 50 „ sum'a: 23.968 fl. 10 cr.

catra acésta suma socotindu-se capitalele membrilor fundatori, si legatele testate pe partea Asociatiunei in sum'a totala de 5541 fl. 39 cr. se aréta in partea Asociatiunei una avere in sum'a de — — 29.509 „ 49 „ Din sumele acestea, in catu a fostu cu putintia a se constatá, au incursu respektive s'a incassatu preste totu:

in oferte anuale — — — — 6734 fl. 85 cr. in interesele dupa capitalu — 189 „ — „ capitalele membrilor fundatori si legatele testate Asociatiunei 5541 „ 39 „

Sum'a la olalta 12465 fl. 24 cr. care subtrahendu-se din sum'a pretensiunilor active mai susu espuse se aréta o pretensiune restante de — — — — 17044 fl. 25 cr. din care in urmare licuidarilor ce s'au potutu face pe temeulu raportilor intrate de la colectanti — s'a descriu sumele nelicuide si neincasabili de 225 fl. 50 cr. dreptu-ace'a se vede a remané in partea Asociatiunei o pretensiune restanta in sum'a de 15.818 fl. 75 cr.

Adaugendu-se inca sumele incurse in cass'a Asociatiunei cu. (cu catu? lipsece: Red.) se aréta compusulu sumariu mai sus atinsu.

2. In privinti'a licuidatiunei si incassarii restantiilor, Direptiunea conformu determinatiunei Adunarii generale d'in 3/15 sept. 1868 nr. 11 de nou s'a adresatu catra respektivii Domni coleptanti pentru d'a tramite rezultatulu licuidarilor particulari, si mai de multe ori a repetitu acésta provocare catra toti colectantii, dar dintre 88 de colecture create spre scopulu acésta, numai 22 de colectanti au avutu buna-vointi'a d'a corespunde recerantarilor direptionali, o caror'a protocoale de licuidare si rapóte, prin comisiunea emisa sub nr. decisului direptionalu 5, 24, si 63 s'au censuratu, si superatu in modulu mai sus-espuse, descriendu-se sumele nelicuide, si facendu-se despositiunile ulterióre in privinti'a celor'a lalte positiuni de sume restante.

Fondulu capitalu alu Asociatiunei in anulu acésta a sporitu cu 83 de fl. ce au incursu din venitulul balului tienutu in anulu trecut cu ocaziunea Adunarii generale. Apoi sum'a de 52. fl. 88 cr. testata pe scopulu unei Fundatiuni s'a transpusu fondulu Asociatiunei conformu puntului 12 a acestui raportu. Se vede dara cá Asociatiunea nóstra posiede in realitate o avere activa, si anume:

in obligatiuni garantate 6594 fl. — cr. in bani gat'a 5541 fl. 39 „ in restantie d'in anii trecut 16818 fl. 75 „

sum'a totala de 28.954 fl. 14 „ In meritulu acestei licuidari, si cu deosebire a licuidarilor ulterioari de restantia Direptiunea spóra cá in anulu viitoriu caus'a acésta eu atat mai usioru se va poté efeptu cu catu starea pretensiunilor acestor'a — pe bas'a protocoalelor mai desu amintite, este dejá adusa in curatu, si direptiunea viitoria va fi in pusetiune cu usioritate a manuduce trebile aministratiunei cassale, a face estrasuri pentru respektivii colectanti, si a le face si lor mai posibilu realisarea licuidatiunei si a incasarei catu a sumelor restante, asiá si a ratelor competinte de oferte.

Deca in viitoriu se va purcede in manipulariunea cassale astu feliu, si membrii Asociatiunei vor fi purtati esactu in evidentiá, si se vor provocá regulatu si la timpul seu prin respektivii Domni coleptanti pentru solvirea mai punctuale a ofertelor cu cari s'au deobligatu atuncea, fora de neci una indoiéla trebile Asociatiunei vor secerá rezultatulu doritu.

3. Adunarea generala din anulu trecut prin determinatiunea sa sub nrulu 13 aprobandu regulamentul casei despre agendele direptionale, a dispusu a se integri elaboratu cu instructiuni supletórie pentru colectanti, si cu ordulu internu pentru folosirea localitati Asociatiunei. Catu despre instructiunile coleptantilor, Direptiunea aflandu instructiunile edate inca in anulu trecut, si tramise colectantilor de corespundietórie si practice, n'a aflatu de lipsa a mai face alte, ci recomanda aceste aprobarii onoratei Adunarii generale, cu atatu mai vertosu, cáci in meritulu licuidarii s'au procuratu inca in anulu trecut debuintiésele tiparitari, dar mai alesu o óctime mare de aceste instructiuni, de care si acuma se mai afla in abondantia, si dintre care se potu mai folosi si

provedé respektivii coleptanti fora d'a-le mai face spese evitabile.

4 Prin determinatiunea Adunarii generale de sub nrulu 14. si pe temeulu preliminarului, Direptiunea a fostu insarcinata a impartit stipendia pentru cei septe teneri studenti cu 600 de fl. si stipendiu incuviintiatu pe partea unui teneru la politechnica cu 300 fl., aceste ajutóre stipendiali din lips'a baniloru disponibili nepotendu-le resolvi in anulu scolasticu decursu, Direptiunea a aflatu de bine a reservá provederea acestoru ajutóre pe partea teneriloru pentru anulu viitoriu scolasticu, despre ce cu decisulu direptionalu din 20 juliu a. c. nrulu 91 a publicatu concursu in foile natiunale.

5. Statutele Asociatiunei nóstre modificate cu aprobarea guvernala provedendu-se, Direptiunea in urmare autorisarii adunarii generale, de sub nrulu 17 a datu a se tipari 1000 de esemplare de aceste statute pentru trebuinti'a a mai multoru ani, d'intre cari mai multe s'au si in partitu ocazialmente membrilor Asociatiunei.

6. Din petrecerea de saltu ce a fostu arangiata la ocaziunea adunarii generale din anulu trecut, a incursu pe partea fondulu Asociatiunei, si dupa detragerea speselor avute, unu venitu curatu in suma de 83 fl. v. a. care suma dupa raportulu perceptoratiului, s'a si depusu in cass'a de pastrare.

7. In firulu determinatiunei Adunarii generale de sub nrulu 11 din anulu trecut, Direptiunea n'a intrelesatu a intreprinde tóte mesurile cuvintióse pentru infiintarea unei sortiture de loteria filantropica pe ocaziunea acestei adunarii generale, a careia venitu curatu este destinatulu fondulu Asociatiunei, si cu care este impreunata petrecerea de saltu natiunale asiderea arangiata spre scopulu acésta; obieptulu acestei intreprinderi pre catu de momentosu si fositoriu scopurulu Asociatiunei nóstre, a fostu o cestiune, respektive una intreprindere noua si cu totulu necunoscuta inca Direptiunei; dar avendu in vedere importanti'a acestei intreprinderi, si folósele apromitietórie Asociatiunei nóstre, mai alesu d'in puntu de vedere a referintieloru materiali, Direptiunea n'a crutiatu usténela, si a facutu spesele necesari la arangierea acestei sortiture cu scopu d'a stabili usulu esecutarei sortitureloru pentru promovarea interesulu materialu alu Asociatiunei si in viitoriu.

Spre scopulu acésta Direptiunea a facutu apelu catra publiculu romanu adresandu-se cu rogarea, cu deosebire catra Préstima tele dame romane pentru buna vointia d'a concurge intru spriginirea intreprinderi acestei sortiture filantropice, care provocare dupa cum se vede din raportulu specialu despre rezultatulu sortiturei acesteia; — a si produsu efeptu destulu de multietimitoriu alu primei intreprinderi, cáci zelósele dame romane indata dupa publicarea si emanarea apoleloru au manifestatu cea mai viua interesare si insulfetire catra intreprinderea acésta, donandu pe sém'a sortiturei efectele pretióse, si elegantu lucrata, care in sensulu decisului direptionalu de sub nrulu 63. s'au publicatu ca donuri binefacatóre din partea respectiveloru dame in tóte foile natiunale, si cari donuri de efepte, clasificate si pretiuite, se potu vedé espuse in localitatea Asociatiunei.

Dupa ce din intrarea efeptelor donate s'a provediutu unu rezultatulu apromitietoru alu sortiturei acesteia, Direptiunea la propunerea comisiunei respektive prin decisulu seu din 29 aprilie a. c. nrulu 67. a dispusu:

1) a le tipari catimea debuintiósá de 12000 sortiri cunoscutu, care apoi s'au tramisu pretundinea la toti colectantii, si alti barbati de incredere ai Asociatiunei pentru distribuire la publiculu romanu, pe langa cari sortiri s'au mai tiparitu si 1000 de bilete de intrare la balu.

2) Castigurile acestei sortiture s'au staveritu in dóua obiepte principali; adeca unu servitiu de argintu la mésa pentru 12 persóne in valóre de 500 fl. si unu losu originalu de statu din anulu 1864 in valóre nominalu de 100 fl.; éra cele lalte castiguri le vor formá efeptele donate din partea zelóseloru dame romane;

3) Pretiulu unui sortiu s'a stabilitu cu 50 cr., si pe partea vendietoriloru s'au resolviu de la 5 esemplare unulu gratis, asiá incatu din sum'a esemplareloru de 12000 numai 10.000 in valóre de 5000 fl. sunt menite scopulu intreprinsu, éra cele lalte 2000 esemplare se privescu de gratuite pe partea vendietoriloru respektivi.

Resultatulu distribuirei esemplareloru trimise vindute, cáti si acelor restituite, apoi venitululu curatu ce s'a potutu esoperá dupa detra-

gereá tuturor speselor neevitabili la acésta intreprindere dupa aretarea specifica a comembrului, si directoriului secundariu substitutu Dlu Ioane Popoviciu Desseanu — ce s'a presintatu in sedinti'a de ieri, este pana acum'a de 2486 fl.; dar debue se se observeze: cumca partea cea mai mare de sortiri se afla inca distribuite pe la respektivii coleptanti, si altii caror'a s'au tramisu de aceste; dreptu aceea raportulu specialu numai in sedinti'a de mane se va asterne Onoratei Adunarii generale! — a careia resultatulu se póte vedé din raportulu specialu alu acestei sortiture.

8. Lucrarile si pregatirile ce s'au pretinsu la intreprinderea acestei sortiture, au fostu atatu de mari si neprevedute, incatu Direptiunea s'a semtitu necesitata a se abate de la dispositiunea Adunarii generale din 3/15 sept. 1868 partea a II, prin care terminulu adunarii generale s'a fostu defiptu in lun'a lui Maiu 1869, si asiá in interesulu afaceriloru vitali si din caus'a impedecariloru intreprindere vedindu-se terminulu defiptu prin decisulu direptionalu sub nr. 66 pe 2/14 juniu a. c. — care s'a fostu si publicatu dejá — pre scurtu, apoi din motivele considerate, si respicate sub nr. 76. alu decisulu direptionalu din 23 maiu 1869, Direptiunea a aflatu mai cu scopu a amená terminulu Adunarii generale pe diu'a acésta.

9. Directoriulu secundariu Dlu Mirone Romanu fiindu alesu de deputatu dietalu si din caus'a altoru misiuni mai importante, care l'au impedecatu pentru unu timpu mai indelungatu de la presiedinti'a direptionala, s'a aretatu lips'a alegerei unui suplinte directoriu pe timpul absentiei Dniei sale din care motivu Direptiunea conformu §. 40 din regulamentul casei a aflatu de lipsa a substitui respektive a alege de directoru secundaru pe comembrulu Direptiunei Ioane P. Desseanu.

10. Cu privire la decisulu direptionalu sub nr. 52 si la dorinti'a enuntiata generala din anii mai de nainte, Direptiunea n'a intrelesatu si in anulu acésta a tiene parastasulu indatinatu intru eternisarea memoriei repausatulu si naintatulu barbatu alu natiunii romane Georgiu Popa fostulu comite supremu alu cottulu Aradu, care serbare funebrala s'a celebratu prin ilustritatea sa Dlu episcopu diecesanu Procopiu Ivacicoviciu asistatu de mai multi preoti in biserici'a catedrala romana gr. or. la 10 Aprile nou a. c.

11. In asemenea modu direptiunea a dispusu tienerea parastasulu si pentru repausatulu binefacatoriu alu asociatiunei Iov'a Cresticiu din Sirit'a recercandu pre dlu protopopu alu Siriti Georgiu Popescu d'a celebrá servitiulu funebralu in biserici'a rom. gr. or. din Sirit'a, ceea ce dupa insciintierea primita in 17 aprile nou a. c. s'a si intemplatu, precum acésta la decisulu direptionalu nrulu 33 se póte vedé.

12. Reposatulu archimandritu si fostu aministratoru episcopescu Patriciu Popescu, inca in anulu 1853 a fostu testatu o suma de 100 fl. m. c. pe scopulu unei fundatiuni infiintande pentru ajutorarea tineriloru studinti lipsiti de medilóce, carea suma in lips'a unui institutu de categoria filantropica pe timpul de atuncia s'a fostu predatu prin repausatulu presiedinte alu comunitatii bisericesci Ioane Popoviciu unui cetatienu din Aradu spre fruptuire in interesele capitalulu; dar din caus'a unui procesu despetratu a scadiutu la 52 fl. 88 cr. v. a., despre care comunitatea bisericesca gr. or. a Aradului a aflatu de bine a decide a se doná pe partea fondulu Asociatiunei natiunale pentru cultur'a poporulu romanu.

Sum'a acésta predata direptiunei din partea comembrului Dr. Atanasiu Siandoru pe langa producerea unui estrasu protocolaru alu comunitatii bisericesci s'a strapusu prin perceptoratulu Asociatiunei in cass'a de pastrare, si asiá fondulu Asociatiunei nóstre in anulu acésta a mai sporitu si cu acésta suma de 52 fl. 88 cr. v. a.

De odatu s'a insarcinatu fiscalulu Asociatiunei a incercá complanarea in privinti'a sumei ce mai lipsece din capitalulu primitivu de o suta fl., din caus'a procesulu apartienutu.

13. Din partea presidiulu societati literarie Roman'a din Vien'a cu scrisórea ddo 12 juliu a. c. nr. 100 a fostu recercata direptiunea acésta ca din incidentulu crearii basate pe permisiunea ministeriului de culte si instructiune c. reg. de Vien'a a unei docenture pentru limb'a si literatur'a romana la universitatea de Vien'a, si pentru imbunetatierea remuneratiunei anuale pe partea acelei docenture a se dechiará despre

modulu eficace in privinta acest'a, si daca cumva si Asociatiunea noastra s'ar convoi a contribui anulu dupa putintia spre scopulu acest'a, — si totu-odata a sprigini pasii ce amintit'a societate literaria de Vien'a voesce a-i indegeta, adeca a face una rogare colectiva din partea Asociatiunei Transilvane, si a-i celei nostre, catra consistoriulu gr. or. din Cernautiu pentru esoperarea sistemisarii unui salariu anulu din fondulu religionarulu alu Bucovinei.

In meritulu acest'a momentosu ce pestrece marginile aptivitatii direptiunei nu s'a decisu nemica, ci s'a dispusu prin determinatiunea de sub nrlu 90 enuntiatu in protocolulu siedintiei a XI ordinarie, ca de-orace deslegarea intrebarii acesteia cade in sfera Adunarii generale, recercarea societatii literarie mai sus-atinse se se asterne Adunarii generale pentru bunavoit'oria dispositiune ulterioara.

14. In privinta lasamentulu testatu Asociatiunei de repausatulu Iova Cresticiu din Siria, Adunarea generala de anu cu determinatiunea sa de sub nr. protocolulu 12 a dispusu a se licuida lasamentulu intregu, si escontentarea finale a pretensiunilor licuide ce jacu pe acestu lasamentu lasandu si mai departe amini-stratiunea aceluia-si curatoriuului si fiscalulu plenipotentiatu alu Asociatiunei Lazaru Ionescu.

Este cunoscutu din raportulu generalu despre aptivitatea direptiunei din anulu trecut sub punctulu 18 cumca lasamentulu de sub intrebare a fostu insarcinat cu una percentuatiune finantiale, ce s'a fostu eiectatu dupa statulu activu alu acestui lasamentu in una suma de 611 fl. 37 1/2, cr. v. a., si pentru a careia solvire direptiunea Asociatiunei mai de multe ori si cu amenintiarea mesurilor esecutionali a fostu provocata din partea organelor finantiari.

Din incidentulu acest'a direptiunea din anulu trecut pe bas'a unui decisu adusu in siedintia sa VIII. sub nrlu 62 a dispusu a se ace petitiune catra Majestatea Sa pre gratiosulu imperatu si rege apost. pentru ca se se indure pregratiosu a iert'a pe calea gratiei sum'a percentuatiunei, cu care lasamentulu acest'a, cu una avere testata unui institutu filantropicu este insarcinata.

Petitiunea acest'a asternandu-se in audientia prin Ilustritatea Sa Dlu directoriu primariu Antoniu Mocioni, si Dlu Sigismundu Popoviciu vicepresiedinte alu Asociatiunei la loculu pre naltu a seceratu rezultatulu favoritoriu in partea Asociatiunei nostre, de ora-ce dupa cum se vede din actele aflatore la protocol. siedintiei a XI din 14 augustu a. c. Direptiunea reg. ung. de finantia din Aradu sub datulu de 19 aprilie a. c. nrlu 6712 a incunoscentiatu acesta direptiune: ca Majestatea Sa apost. ces. reg. cu pre nalta Resolutiune din 20 martiu a. c. s'a induratu pre gratiosu in urmare petitiunei mai sus espuse a iert'a sum'a percentuatiunei de 601 fl. 37 1/2, cr. pretinsa de la Asociatiune pentru lasamentulu ereditatu de la repausatulu Iova Cresticiu, fiindu a se solvi din partea Asociatiunei numai sum'a de 1 fl. pentru timbrulu la testamentulu repausatulu, era din partea legatarilor celor lalti sum'a percentuarii de 16 fl. 20 cr.

Actulu acest'a pre gratiosu alu Maestatii Sale marinosului imperatu si rege apost., direptiunea l'a luat cu omagiala multiamita la cunoscentia, si asi'a caus'a desperata a aceste percentuatiuni este deja superata.

15. Pe temeulu preliminarulu aplacidatu din partea Adunarii generale de anu sub nrlu 14 direptiunea in anulu acest'a pe sema lectorilor a prenumeratu urmatoarele diurnale:

Albin'a, Amvonulu, Archivulu, Famili'a, Federatiunea, Foi'a societatii din Bucovin'a, Gur'a Satulu, Telegrafulu Romanu si Gazet'a Transilvaniei era dintre cele straine s'a prenumeratu foi'a maghiara „Alfold," si cea germana „Zukunft" tote pe anulu intregu; era diurnalele, Transilvan'a si Foi'a germana locale numita Arader Zeitung au fostu prenumerate prin munificent'a dloru comembri Nicolau Philimonu si Teodoru Serbu, apoi foi'a literaria besericésca „Sperant'a" a venitu asisderea gratis, din strainetate diurnalulu „Romanulu" si „Traianu" ce aparu la Bucuresci, si cari peste totu anulu au venitu gratis si regulatu.

16. In decursulu acestui anu, adeca de la ultim'a Adunare generala pana in diu'a subsemnata au intratu in Asociatiunea noastra, respective s'a sporitu numerulu membrilor in modulu urmatoriu:

- a) membri fundatori pe vietia 6
- b) membri cari si-au renoitu ofertulu 86

- c) membri nou intrati 197
- d) membri cari au datu obligatiuni 56
- preste totu 345

cari din partea direptiunei, si conformu autorizarii primite de la Adunarea generala sub nrlu 7 alu determinatiunei din 214 septemvre s'au declaratu prin votisare secreta de membrii Asociatiunei pe timpulu aniloru deobligati, precum acest'a se pote vede din protocoalele siedintielor respective.

17. In urmare raportulu provedintu cu socot'a documentata si asternutu sub r. din partea fiscalulu Asociatiunei Dlu Lazaru Ionescu despre starea lasamentulu testatu Asociatiunei de repausatulu Iov'a Cresticiu se vede cumca: dupa escontentarea finala a pretensiunilor licuide cu care au fostu insarcinat acestu lasamentu moscenitu de la repausatulu Iova Cresticiu, — Asociatiunea noastra nationale are unu capitalu de 2044 fl 86 1/2 lucuidu si asiguratu era 48 fl 50 cr. in capitalu, ce sta sub procesu si intrebare.

Computulu facutu despre acestu lasamentu este mai pe largu espusu in raportulu fiscalulu Asociatiunei Dlu Lazaru Ionescu sub r. amentitu.

18. Din raportulu percentoratulu aice sub F alaturatu si documentatu cu ratiociniulu provedintu cu anesele necesari, se pote vede starea casei Asociatiunei aministrate in restimpulu acestui anu, si anume de la ultim'a Adunare generala pana la inchiderea manualulu de perceptiune, care areta urmatoriu bilantiu: Percentiunele totale in anulu curinte au fostu ————— 2893 fl 44 cr. Erogatiunile sunt ————— 1841 „ 72 „ care subtrahendu-se din perceptiune remanu bani gata in cassa 1051 „ 72 „

19. Raportulu esaportalu alaturatu aice sub G. areta ca protocoalele perceptorali cu deamentulu sunt revedute, si sumele perceptiate ale ofertelor din positia in positia sunt induse in protocolulu capitalu alu membrilor Asociatiunii.

Mai departe esaportulu confirma autenticarea protocoalelor nou-compuse, si rezultatulu restantielor aretatu sub punctulu I alu acestui raportu.

Statulu membrilor Asociatiunei e urmatoriu:

- a) membri pe vietia sunt ——— 31
- b) membri ordinari renoiti ——— 86
- c) membri nou alesi ————— 197

De toti 314

Numerulu membrilor binefactori de la Adunarea generala afara de contribuirile ce s'au facutu pe partea sortituri — nu s'a sporitu. Aci e de observatu, cumca forte multe liste au intratu numai dupa compunerea acestui raportu generalu.

Ofertulu membrilor renoiti si acelorou nou alesi face o suma annuala de 999 fl v. a.

Ofertele incurse in decursulu anulu sunt induse in protocolulu capitalu si in registrulu membrilor alfabeticu, de unde totodatu se potu sci ofertele restante a tuturor membrilor de la inceputulu Asociatiunei pan'a acum'a.

Licuidandu-se raporturile colectantiloru a propunerea comisiunei din ofertele restante jau debuitu se se descrie 225 fl 50 cr. ca bani neincassabili.

20. Cum se vede din raportulu bibliotecariulu sub H alaturatu, bibliotec'a Asociatiunei se afla in rondu bunu, pe partea careia in decursulu anulu curinte s'a sporitu numai cu unu opu, adeca unu esemplariu a lu „Poesiloru lui Julianu Grozescu" donatu pe sem'a bibliotecii din partea Dlu avocatulu Emericu b. Stanescu.

Tenerimea noastra studinte — in anulu curinte s'a folositu cu mai mare interesare si diligintia de bibliotec'a si a fostu provedintu cu diferite opuri si carti din bibliotec'a Asociatiunei, care li s'a datu spre folosire.

Totu-odata din partea Dlu bibliotecariulu se propune preliminaru opuriloru mai noue romane, care propunere si Direptiunea o spriginesce si recomanda onor. adunar generale.

21. Starea econamatulu Asociatiunei si erogatiunele facute de la ultim'a Adunare generala pana la incheierea acestui raportu este aretata in raportulu economulu aici sub I. alaturatu, si provedintu cu consemnarile necesaria din care se vede ca fondulu instructu alu Asociatiunei s'a mai sporitu in anulu acest'a cu pretulu in colbre oleita si cu rame de auru a lui „Ioanu Brateanu" promovatorulu culturai na-

tionale, ce tenerimea studiöse romana din Kecs-kemet (Egopole) l'au donatu cabinetulu de lep-tura alu Asociatiunei.

22. In fine s'a alaturatu raportulu notariatulu Direptiunei sub L. care areta ca cancelaria si archivulu Asociatiunei este in rondu bunu si ca tote speditiunile siedintieloru direptionale sunt efeptuite.

Aradu in 1 sept. 1869.

Antoniu Mocioni m. p.
directoru primariu.

Petru Petroviciu m. p.
notariu.

Concursu.

Pre statiunea docentuala serbesca, acum de nou infiintata in Checia Romana, cu care sunt impreunate urmatoarele emoluminte anuale, precum: 100 fl. v. a. 25 cubulu de grau 100 pd. de clisa 25 pd. de sare 8 pd. de lumini 6 stangeni de paie 1 stangenu de lemne 1 jugu de pamentu aratoriu si cortelu liberu, se deschide concursu pana in 20 Septemvre a. c. s. vechiu.

Aspiratorii la acestu postu sunt avisati recursele lor provedute cu estrasulu de botediu cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre portarea sa morala si politica, precum si despre servitiulu de pana acum, adresate catra consiliulu scolasticu comunalu pana in terminulu desiptu a le substerne.

Datu in Checia Romana in 15 aug. 1869.

(1—2) Consiliulu scolasticu comunalu.

Concursu.

Pentru definitiv'a deplinire a statiuniloru inveniatioresei in Protropiatulu Meziadului, cottulu Biharei. —

1. Meziadu, impreunatu cu salariu de 105 fl. v. a. 4. cubule de grau, 4. cubule de cucurudiu, 6. stangeni de lemne.

2. B. Salisce, cu salariu de 84. fl. v. a. 5. cubule de grau, 5. cubule de cucurudiu, 75. portiuini de fenu, 75 fuiore, 8. stangeni de lemne, 1/2 cubulu de fasola, 6 pd. de lumine.

Dumbravani, cu salariu de 105. fl. v. a. 12 cubule de bucate, 180. portiuini de fenu, 180. fuiore, 12. stangeni de lemne.

Doritorii de a ocupa ver un'a dintre aceste statiuni, vor ave recursurile loru dimpreuna cu atestatele necesarie, pan' in 16/28. septemvre, a. c. a le transpune subscrisulu.

Baitia, (Rézbánya) 16/28. Aug. 1869.

Petru Sabo. m. p.
protop. Meziadului,
inspect. distr. de scole.

Cursurile la bursa de Viena.

(In 10 septemvre.)

Imprum. de statu convertatu cu 5 %.
59,35 Imprum. natiunalu 67. — Actiunile de creditu 250. — sortiurile de 1860, 9225 sortiurile din 1864, 108,75; Obligatiunile desarsarinarii de pamentu, cele ung. 80,50, banatice 78. — transilv. 75. — bucovin. 76,50 argintulu 119,50, galbenii 5,85; — napoleonii 9,78.

Uniculu medilocu si celu mai bunu pentru Crescerea perului,

suntu: Preparatele de unu perulu, de Vil. Abt.
in Viena.

privilegiate de Majestatea Sa c. reg. apostolica.

Serisori de recunoscentia: Domnului Vilelmu Abt la Viena! sum fericitu prin rezultatulu eminentu a pomadei de unu perulu facuta de dta, si te rogu urgente se-mi trimiti pe posta 2 laditie cate cu 50 cr. Primesce inca odata multiamirea mea pre cordiala pentru inventatiunea doimnitala cea pre pretiuita pentru omenimea patimitoria, si ingaduescu de odata se dai publicatei aceste sire pentru ca cu timpulu se pora din limba cuventulu „capu plestugu". Cu profindu stima Josifu Zimmermann in Karlsbad.

Estrasu din „Foi'a periodica pentru medicin'a forensa, cur'a publica si l'gelatiunea medicinala" de datulu Viena, 6 augustu 1866:

Preparatele de unu perulu facute de Dlu Abt pe di ce mergu se bucura de imbratisiare mai mare din partea publiculu, de ora-ce rezultatele ce se castiga prin ele in privinta a crescerii si conservarii perului sunt intradeveru suprinidatorie. Deci recomandamu cu caldura acestu preparatu curatu si etinu tuturora ce dorescu se si-conserve perulu.

Afara d'acestea preparatele lui Abt pentru unu perulu, spre conservarea si crescerea lui, sunt bine recomandate inca prin mai multe de catu 1000 de epistole, — cari in originalu stau fie cui la dispusetiune — precum si de capacitatile cele d'antau in medicina, din Europa, si prin urmare ori care alta premiare e supraña.

Pretiturile in detaliu:

1 Flacon (sticlutia) de oleu filtratu de unu perulu cu ori fara parfum 1 fl., in forma de pomada intr'o ladutia decorata in modu elegantu 60 cr., ca cosmetica (medilocu de frumsetia) 50 cr., pomada de ast'a pentu a coloru perulu in negru seu brunetu costa o ladutia din sticla de alabastru 1 fl., ca cosmetica 50 cr., pomada de barba, negra, blondina ori bruneta 25 cr., unu cartonu (o ladutia de hartia grosa) pregatitu in modu elegantu provedintu cu 5 bucati c. r. privilegiate preparata de unu perulu, menitu spre decorarea unei mese de toaleta era mai vertosu apu pentru presente; pentru dame cu esbuchetu 3 fl., pentru barbati 2 fl. 80 cr.

Mediloculu de a coloru perulu, in negru si brunetu cu 2 fl. 50 cr. unu carton; perii si peptene etc. pentru peptenare 50 cr. Pasta de coloratu perulu, negra si bruneta cu totu cu peptenu si peria 1 fl. Reseda-Pomada pentru conservarea perulu, o ladutia 1 fl., ca cosmetica 30 cr.

Laptele frumsetii pentru infrumsetiarea fetii cu 40 cr. un flac. Pasta aromatica de dinti pentru conservarea dutilor si a gingellor cu 40 cr. Eau Athenienne (apa ateniana) esintia adevertu francesca pentru perderea matretii, unu flaconu 1 fl. Totu feliu'u de produse de parfumerie si altu feliu de articule de toaleta.

Procurarile in strainetate se facu pe langa trimiterea pretiului si 10 cr. spese de invalidu.

Depositulu principalu de trimisu in cantitati mari si mici.

In salonulu meu de peptenatu. Stadt, verlängerte Kärnthnerstasse Nr. 51. si in fabrica: Neubau, Neubaugasse Nr. 70.

Mai departe la D. A. Moll, apotecariu, Tuchlauben; Eduardu Haubner, apot. „Zum Engel" am Hof; I. Weiss, apot. Tuchlauben; I. Ritter, Rothenthurmstrasse nr. 19; la dl. dr. Girler, ap. Freyung si c. r. apoteca campestra la Stefansplatz. — In Aradu: (Schwellengreber) friseriu; Brünn: la A. W. Wlasak, apot.; Bozen: I. Bederinger; Graz: H. Kielsauser si I. Purgleitner; Krakau: I. Jahn; Klagenfurt: I. Dettoni, friseriu; Liop P. Mikolasch; Lenza: I. Haunsteiner; Laibach: Ed. Mahr; Neugradisca: M. Kapunu; Olmütz: Carolu Steigel, friseriu; Oedenburg: A. Meezey, apot.; Praga: I. Fürst, apot.; Pesta: I. v. Török, apot.; Posiunu: I. Wörsterlöw si F. Heurici; Raab: F. Linczenmeyer, apot.; Reichenberg: Ludovicu Ehrlich, apot. Salisburgu: I. Salammer; Szegedin: F. Weiglein; Wr. Neustadt: Ch. Piemontesi.

Avisa! Afara d'acestea pomada facuta de mine se afla in tote apotecele mai alesi, in parfumerii in cele mai multe negotie, ce se deprindu cu parfumerii, precum in Viena si in provincie asi'a si in strainetate, si pentru a delaturu falsificarea aducu la cunoscentia publica ca preparatele mele de unu perulu sunt provedute cu indrumarea cum se se folosésca precum si cu copia c. r. privilegiu nrlu 5640—2340 precum si cu marc'a mea propria.

Wilelmu Abt, friseriu' parfumaru, si proprietariu de privilegiulu c. r. in Viena